

📄 'Ορθόδοξοι "Άγιοι πού

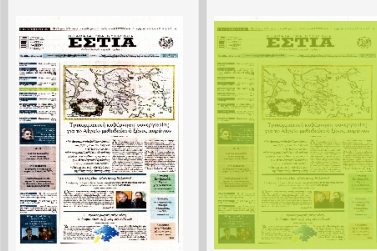
Media: ΕΣΤΙΑ

Page: 1,27

Published at: 23-04-2022

Author: Surface: 844.33 cm² Circulation: 1080

Subjects:

Χ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ 'Ορθόδοξοι Άγιοι πού
έζησαν στον 20ό αιώνα Σελ. 27

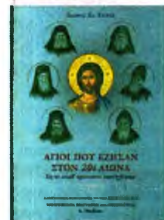
BIBLIO

‘Ορθόδοξοι ‘Αγιοι πού έζησαν στόν 20ό αιώνα

Κριτική - παρουσίασις: Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου

Καθώς έρχεται τό Πάσχα, σκέπτομαι όπι τά βιβλία θά κινηθούν κάπως ξανά, σέ ένα τοπίο πού καθ’ όμολογία πολλών φίλων έκδοτών πηγαίνει πολύ άσχημα και πλήττειται πολλαπλώς από την κρίση, από τό έμπάρκο της Κίνας γιά τήν άγορά του χερτίου, και από τό κόστος της ενεργείας. Έν όψει του Πάσχα και πάλιν τό σημερινό σημείωμα, έκτός του πρώτου βιβλίου περιλαμβάνει μόνον λογοτεχνικά έργα. Νά τά δούμε λοιπόν. Και Καλό Πάσχα!

■ Ιωάννης Ηλ. Εμίρης, Άγιοι πού έζησαν στόν 20ό αιώνα. Είς τό «καθ’ όμοίωσιν» επανήχθησαν. Α’ τόμος (έκδ. Μελωδός, σελ. 448, ευρώ 18,93). Η γράφουσα είναι γνωστόν ότι δέν θεολογεί και δέν αναμνύεται σέ ζητήματα θρησκείας. Πιστεύω ότι τό ζήτημα της πίστewος και της έκφράσεώς της διά της λατρείας είναι απόλυτως προσωπικό θέμα γιά τόν καθέναν. Δέν παύει όμως τό θέμα της θρησκείας νά αποτελεί και είδησεογραφικό άντικείμενο όταν ανακοινώνεται μία νέα άγιοκατάταξις. Μία διεκρίνησις στην ‘Ορθόδοξία επιμένουμε στόν όρο άγιοκατάταξις, καθώς ή ιδιότης του άγίου δέν είναι κάτι πού αποδίδουν οι άνθρωποι, αλλά ό Θεός. Οι άνθρωποι άπλως τήν αναγνωρίζουν από τά δείγματα πού παρέχονται περί της άγιότητος κάποιου άνθρώπου. Ο κ. Εμίρης στό

βιβλίο αυτό, του όποιου καταφανώς θά ύπάρξη δεύτερος, βιογραφεί και μιά «παρουσιάσει» τους Άγιους πού ανεγνώρισε ή ‘Εκκλησία μας και οι όποιοι έζησαν κατά τόν 20ό αιώνα. Είναι σ’ άλήθεια ή πρώτη «γενιά» άγίων μετά τους Νεομάρτυρες της Τουρκοκρατίας, καθώς αυτοί ύπήρξαν στόν έλληνικό χώρο και μετά τό 1821 στις περιοχές πού δέν άπελευθερώθηκαν τότε. Στό πρώτο κεφάλαιο μιάς παρουσιάσει μερικους Άγιους πού θεωρούνται οι «πρόδρομοι» του αιώνας, όπως ό Άγιος Παχώμιος της Χίου. Τό κοινό χαρακτηριστικό όλων των προσώπων του βιβλίου είναι βεβαίως τό γεγονός ότι σχεδόν

όλοι ήσαν μοναχοί, ιερομόναχοι γιά τήν ακρίβεια και έδρασαν στόν χώρο του κηρύγματος και της φιλανθρωπίας. Μεγάλο κεφάλαιο του βιβλίου είναι αφιερωμένο στόν Άγιο Νεκτάριο, ενώ ακολουθούν μορφές όπως ό Χρυσόστομος Σμύρνης. Προσωπικά, θεωρώ τήν εργασία πολύ προσωπική, προσεκτική αλλά και συναισθηματικά φορτισμένη από μέρος του κ. Εμίρη. ‘Ο αναγνώστης θά σχηματίσει τήν δική του γνώμη όπως γιά όλα τά βιβλία πού θέτω ύπ’ όψην του. Αλλά ή αναγνώρισις άγίων και ό πολλαπλός θόρυβος των τελευταίων ετών γύρω από τήν μορφή του Αγίου Παΐσιου, πού έχει άπασχολήσει και εκείνους πού δέν θά ενδιαφέροντο ποτέ γιά έκκλησιαστικά ζητήματα φέρνει τό βιβλίο στην επικαιρότητα. Τό έρώτημά μου είναι ένα, γιατί δέν γνωρίζω: άραγε δέν ύπήρξαν Άγιοι εκ του έγγάμιου κλήρου; Τού έφημεριακού κλήρου του έλληνικού χωριού, εκείνου πού τίς άλλες ώρες όργάνει στό χωράφι με σηκωμένο τό άντερ; Μόνον ιερομόναχοι εισέρχονται στις δέλτους της ‘Εκκλησίας; Κατά τά λοιπά πρέπει νά επισημάνω και τήν έκτενή βιβλιογραφία πού παρατίθεται, αλλά και τήν εξαιρετική συνέντευξη του συγγραφέως μέ τόν σεβ. Μητροπολίτη Μεσογαίας κ. Νικόλαο, πού άποτελεί τήν εισαγωγή στό βιβλίο.

■ Don Delillo, Americana (μτφρ. Άννα Παπασταύρου, έκδ. Gutenberg Αλφίνα, σελ. 600, ευρώ 19). ‘Ο Ντελλίλο μιάς έχει συστηθή στην ‘Ελλάδα μέσα από πολλά έργα του, καθώς εκπροσωπεί τήν σημερινή αίσθηση δυστοπίας της Αμερικής. Τό έργο του καταγράφει γενικά τήν κατάφραση του άμερικανικού όνειρου των πρώτων μεταπολεμικών δεκαετιών και τήν παρανοϊκή εξέλιξη του περιβάλλοντος των μεγάλων πόλεων όπως ή Νέα Υόρκη. Τό παρόν είναι τό

πρώτο από τά μυθιστορήματά του και άπετέλεσε κεραυνό εν αιθρία στην πατρίδα του. Αποτυπώνει τό νευρωτικό περιβάλλον των ΗΠΑ και τίς διαφορές μεταξύ των πολύ μεγάλων πόλεων μέ τό ύστερικό περιβάλλον και τό κνήγι του χρήματος και της διασημότητας και του άγροτικού τοπίου και της άληθειας των πύ «καθυστερημένων» Μεσοδυτικών Πολιτειών, πού έπιχειρεί νά καταδείξει ότι δέν έχουν ειδυλλιακή κοινωνία, παρά τό αφήγημα των ΜΜΕ και του κινηματογράφου.

■ Alberto Moravia, Η προσήλωση (μτφρ. Δημήτρης Παπαδημητρίου, έκδ. Κριτική, σελ. 432, ευρώ 15). ‘Ο Μοράβια δέν χρειάζεται πιά συστάσεις στό έλληνικό κοινό, πού τόν γνωρίζει τόσο από τίς μεταφράσεις έργων του όσο (και περισσότερο) από εκείνα τά μυθιστορήματά του πού ήσαν τανιές, όπως «Η περιφρόνηση» του Γκοντάρ και «‘Ο κομφορμιστής» του Μπερτολουτσί. Σέ αυτό πού μεταφράσθη τώρα, ήρωας είναι ένας δημοσιογράφος μέ έμμονη γιά τήν αυθεντικότητα. Και σέ ήμερολογιακές καταγραφές προσπαθεί νά ίχνογραφή τήν δυναμικά και οιονεί αίμομικτική σχέση του μέ τήν προγονή του. Αλλά δέν καταγράφει μόνον γεγονότα. Γράφει και σκέψεις, διαπλάθει φανταστικά γεγονότα πού θά μπορούσαν νά έχουν συμβή, επινοήσεις, άκόμη και πράγματα πού έχει όνειρευθή, προσπαθώντας νά αντιμετωπίσει τήν έλξη του γιά μία κοπέλα μέ τήν όποια δέν τόν συνδέουν πράγματι δεσμοί αίματος, αλλά μόνον τά ταμπού της οικογενειακής δομής. Έξαιρετικά εύαίσθητη ανάλυσις καταστάσεως πού ίσως είναι κοινοτερή από όσο φανταζόμεθα.

■ Σωτηρία Μαραγκοζίκη, ‘Ο κλήρος του αίμα-

τος (έκδ. Πατάκη, σελ. 510, ευρώ 18,18). Η συγγραφέως έχει σπουδάσει οικονομικά και εργάζεται έξ άρχής της πορείας της ως δημοσιογράφος στην Θράκη, καθώς κατάγεται από τά Λουτρά Αλεξανδρουπόλεως. Στό πρώτο βιβλίο της έπεχείρησε νά μιά δώσει τό άνθρώπινο πρόσωπο του Αριστείδη Στεργιάδη, Υπάτου Αρμοστή της Σμύρνης. Εδώ αποτολμά μία εύρεια σύνθεση του τοπίου στην Βόρειο Ελλάδα κατά τήν Κατοχή και τήν εν συνεχεία περίοδο του Συμμοριτοπολέμου, άλλως Εμφυλίου. Δύο είναι οι σκόπελοι του βιβλίου, άπ’ ενός ή κλασικιστική προσπάθεια νά παραλληλιστή τά γεγονότα της περιόδου 1941-1949 προς τήν Ήλιάδα και τήν ‘Οδύσσεια, άπ’ έτέρου μία διάθεσις χρήσεως γλωσσικού όργάνου πού δέν διακρίνει μεταξύ τρέχοντος και άγοραίου λόγου, άκόμη και εκεί πού αυτό δέν έξυπηρετεί τήν έκφραση του χαρακτήρος κάποιου εκ των 6 ήρώων του βιβλίου. Ίσως άν είχε περιορίσει τήν έκταση των σελίδων και αυτή τήν «γλωσσοθιέλλα» του βιβλίου νά ήταν τό άποτέλεσμα πύ «σφικτό». Πάντως ως καταγραφή, έστω μυθιστορηματική, ενός τοπίου πού εξακολουθεί νά στοιχειώνει αυτόν τόν τόπο, τό βιβλίο έχει ενδιαφέρον. Και επίσης έκφράζει μία νέα τάση «ήθρογραφικής» καταγραφής ιδιολέκτων διαφόρων περιοχών ή κοινωνικών κύκλων.

■ Βασίλης Ραπτόπουλος, Ανέγγιξη (έκδ. Κέδρος, σελ. 344, ευρώ 16,60). Τό βιβλίο είναι μία μυθιστορηματική μεταφορά της περιόδου του πρώτου γάμου του Νίκου Καζαντζάκη και της Γαλάτειας Καζαντζάκη, εν συνεχεία Γαλάτειας Μάρκου Ανιέρη. Εδώ ό ήρωας όνομάζεται Αλέξανδρος Καστρινάκης και ό λευκός γάμος του μέ τήν Γαλάτεια αποδίδεται στις πνευ-

ματικές και θρησκευτικές ανάζητήσεις του και όχι στις πραγματικές αιτίες, πού πύ βιολογικού περιεχομένου, όπως γνωρίζουν οι μελετητάι του διεθνούς γνωστού Κρητός λογοτέχνου. Εδώ αφήγητρια είναι ή τέως σύζυγος και ή αφήγησις γίνεται έννεα έτη μετά τόν θάνατο τής ήρωος. Η προσπάθεια του συγγραφέως είναι ένδιαφέροσα και θά συγκρατήση τό ενδιαφέρον του αναγνώστου αλλά και προφανώς θά έχη ένθουσιώδη ύποδοξη από μέρος των φαντατικών θαυμαστών του Καζαντζάκη. Και θά έλεγα ότι τό παράπονο της γυναίκας πού έκφράζει τό βιβλίο γενικά ως προς τήν άρνηση του άνδρος εναντι της σχέσεώς τους και τήν «καταστροφή» του άνδρος έκτός γάμου γιά τήν ικανοποίηση των έρωτικών εκδηλώσεών του, ξεπερνούν τά όρια της μυθιστορηματικής βιογραφίας και φθάνουν σέ επίπεδο ψυχαναλυτικού μιάς γυναίκας διαμαρτυρίας πού -όσο και άν φαίνεται παράξενο- εξακολουθεί νά ύπάρχει και σήμερα.

■ Αλέξης Πανσέληνος, ‘Ο κουτσός άγγελος (έκδ. Μεταίχιμο, σελ. 488, ευρώ 13,30). Πρόκειται γιά επανέκδοση έργου του 2002. Τό μυθιστόρημα διεξάγεται στην Αθήνα τό 1943 και έχει ήρωα ένα Έλληνοαμερικανό ντετέκτιβ πού προσπαθεί νά κρυφθή έδώ από τους έχθρους του. Και πάλιν βρισκόμεθα σέ περιβάλλον έμφυλιοπολεμικό, μέ πρόσθετο «μπόνο» τήν παρουσία των Γερμανικών δυνάμεων Κατοχής. Έδώ τό κείμενο είναι

πολύ σφικτό και οι μεταπτώσεις της περιπέτειας παρασύρουν τόν αναγνώστη στην προσπάθεια έξχνήσεως καταστάσεων και ψυχογραφίας των προσώπων του έργου. ▲▼